

FRASEOLOGISMID

Fraseologism - püsiv KEEL, (piltliku) tervikliku tähendusega sõnaühend (metafooride suur rühm).

Fraseologismide kujundipõhjus on sageli ähmane, me ei suuda neid (metafooride kombel) analüüsida.

Suur osa fraseoloogiat on eeskätt oma tundetooni tõttu stiililt kõnekeelne, kuid samas sõltub tugevasti leksikaalsest ümbrusest.

Stilistiliselt värvingult on fraseologismid väga erinevad.

Kirjalikus kõnes sobib kasutada fraseoloogilisi väljendeid näiteks mõne tegelase puhul, kelle kõne sisaldab neid - on temale iseloomulik.

Fraseologismid on:

- **püsiväljendid** *ülepeakaela, vesi veskile, ei ööd ega ilma, hambad varnas, joonde ajama, ratsa rikkaks saama, leiba luusse laskma,*
- **kõnekeelsed** *pasunasse andma, mäkra mängima, patuorikas, kae raiska*
- **literatuursed ja kõrgema stiili väljendid** *achilleuse kand*
- **halvustava varjundiga või vulgaarsed** *paberikoi, tähenärija; lakkekrants, laiad lõuad*
- **üleva tundetooniga** *tähtis nina, ennast täis, koera saba kergitama*
- **humoristlikud ja ironilised** *ninapidi vedama, hinge seest sööma, ümmargused tallad,*
- **haruldased** (vananenud või harva kasutatavad) *sõrmi lakkuma, silma saama* - kedagi nägema juhtuma
Ta põgenes ... kohtadesse, kus keegi teda silma ei saanud. Fr. R. Kreutzwald
- **lastega suhtlemisel kasutatavad spetsiifilised väljendid** *ära aja pilli*
- **kantseleilikud** - stampväljendid, mis on keelehooldes seisukohalt ebasoovitavad *pinda käima, üle viskama*